

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 35-1906)

Originalt emne

Skole- og Undervisningsvæsen

Skole- og Undervisningsvæsen/Borgerskolen, Finsensgade

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 5. april 1906](#)
- 2) [Byrådsmødet den 3. maj 1906](#)
- 3) [Byrådsmødet den 31. maj 1906](#)
- 4) [Byrådsmødet den 31. maj 1906](#)
- 5) [Byrådsmødet den 7. juni 1906](#)
- 6) [Byrådsmødet den 21. juni 1906](#)
- 7) [Byrådsmødet den 23. august 1906](#)
- 8) [Byrådsmødet den 23. august 1906](#)
- 9) [Byrådsmødet den 27. september 1906](#)
- 10) [Byrådsmødet den 18. oktober 1906](#)
- 11) [Byrådsmødet den 25. oktober 1906](#)
- 12) [Byrådsmødet den 25. oktober 1906](#)
- 13) [Byrådsmødet den 15. november 1906](#)
- 14) [Byrådsmødet den 15. november 1906](#)
- 15) [Byrådsmødet den 22. november 1906](#)
- 16) [Byrådsmødet den 10. januar 1907](#)
- 17) [Byrådsmødet den 17. januar 1907](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 5. april 1906 - side 15

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

Fra Skoleudvalget forelæa Indstilling om, at der til Opvarmningsanlægget i den ny Byskole benyttes Varmtvandsapparat.

Jakob Jensen oplyste, at Anlægget af et Varmtvandsapparat vilde blive noget dyrere (ca. 10 pCt.) end et Opvarmningsapparat med Damp, men den førstnævnte Opvarmningsmetode frembød saadanne Fordele,- at man formentlig alligevel burde foretrække denne. Et Varmtvandsapparat var nemlig mere holdbart, idet Rørene ikke paavirkedes saa meget af det varme Vand som af Damp, det var lettere at passe og gav en behageligere og sundere Varme. Til Sammenligning med Hensyn til Bekostningen skulde han anføre, at Dampvarmeapparatet i Frederiksbjerg Skole havde kostet 14,573 Kr. Han skulde anbefale, at man fulgte Udvalgets Indstilling.

Vestesen vilde give den foregaaende Taler Ret i, at Varmtvandsapparater var at foretrække af de af denne nævnte Grunde. Han skulde i denne Forbindelse henlede Udvalgets Opmærksomhed paa Spørgsmaalet om det heldige i at muliggøre en kraftig Ventilation af Skolens Lokaler. Det var tidligere nævnt, at Skolelokalerne benyttedes for stærkt, og der kunde jo hjælpes herpaa ved Anbringelse af et hurtigt virkende Ventilationsapparat, hvilket ikke vilde andrage nogen nævneværdig Bekostning.

Jakob Jensen troede, at det vilde være tilstrækkeligt at ordne Ventilationen i den ny Skole som i Frederiksbjergs Skole, men Spørgsmaalet kunde jo tages under Overvejelse.

Müller vilde spørge, om et saadant Ventilationsapparat, som det af Vestesen omtalte, ogsaa kunde installeres i en ældre Bygning. I Nørrebro Byskole var der saaledes megen Trang til en forbedret Ventilation.

Vestesen havde ved sin Omtale af Ventilations-Spørgsmaalet nærmest tænkt paa et særligt Ventilationssystem med murede Kanaler og elektriske Ventilatorer, ved hvilke Udluftningen af Lokalerne efter disses Benyttelse kunde ske hurtigt og meget energisk. Der var i og for sig intet i Vejen for, at et saadant System kunde etableres i en ældre Bygning, men om det i det enkelte Tilfælde kunde ske, kunde man ikke sige, uden at kende de nærmere Forhold.

Müller takkede for den givne Oplysning og bebudede, at han i Skoleudvalget vilde fremkomme med Forslag til Forbedring af Ventilationen i Nørrebro Byskole.

(J. Nr. 35-1906)

Fra Skoleudvalget forelægger Planer og Overslag til den nye Skole ved Trøjborgvej.

Overslaget var saalydende:

1. Skolebygningen ca. 1988 kv Kr. Kr.

Al..... ca. 140,000

2. Gymnastikbygningen, indeholdende Gymnastiksal med Omklædningsrum og Redskabsrum, Sløjdløkke samt 2 Sangklasser ca. 1300 kv

Al..... ca. 61,000

3. Overlærer- og Pedelbolig, Kælder, Stue og 1. Sal (Loftsetage) ca. 336 kv Al. .. ca. 16,000

At overføre 217,000 Kr. Kr.

Overført 217,000

4. Retirader, overdækkede Rum

samt Hegn anslaaes til..... 23,000

incl. Arkitekt honorar og Tilsyn 240,000 Ingeniørarbejderne:

5. Efter vedlagte Bilag fra Stadsingeniøren 56,000

Inventar og Undervisningsmateriel:

6. Efter vedlagte Bilag fra Skoleinspektøren 22,500

Tilsammen ca. 318,500

Jakob Jensen gennemgik de foreliggende Planer. Skolen, der som bekendt skulde ligge paa Karréen mellem H. C. Ørstedsgade og Trøjborgvej, vilde blive lagt saa langt frem mod Øst i Karréen som muligt, medens Overlærerboligen vilde blive anbragt

foran den frem mod Grundens østlige Grænse. Skolen kom til at ligge 139½ Fod over Havet Der vilde blive en Legeplads paa 2400 kv Alen til hvert Hold Børn, Dreng og Piger. Adskillelsen mellem Pladserne dannedes af Nødtøftshusene. Ud mod Finsensgade tænkes bygget overdækkede Legepladser til Opholdssted for Børnene i daarligt Vejr. Der opførtes langs Trøjborgvej et særligt Gymnastikhus, i hvis Gavle der i Stuetagen vilde blive Omklædningsrum og Sløjdløkkale, medens de tilsvarende Lokaler ovenover vilde blive anvendte til Sangklasser, idet det ikke ansaas heldigt at have disse i Loftsetagen, saaledes som Tilfældet var i Frederiksbjerg Skole. - Selve Skolebygningen vilde faa 3 Etager foruden Kælder og Loft. I Kælderen vilde dels blive Skolekøkken med tilhørende Spisesal, dels Køkken til Bispisning af Skolebørn ogsaa med Spisestue; desuden vilde den blive optaget af Kedler og Varmekamre til Varmeapparatet samt Baderum. Derimod vilde der ikke i den ny Skole i Kælderen blive Bolig for Pedellen, idet han vilde faa Lejlighed i Overlærerboligen. I hver af de øvrige Etager vilde blive 8 Klasseværelser, 4 paa hver Side delt ved en gennem hele Bygningen løbende bred Gang, der fik Lys gennem de store Vinduer

1 Gavlene. Foruden Klasseværelserne vilde der i Stuetagen blive Kontor for Overlæreren, paa 1. Sal

2 Lærerværelser og paa 2. Sal Værelser til Bibliothek m. m. Loftetagen var ikke tænkt benyttet; skulde dette kunne ske, vilde det være nødvendigt at give den en langt stærkere Konstruktion end projekteret, hvilket vilde fordyre Bygningen ikke saa lidt. - Bygningen skulde opføres af røde Mursten med en Sokkel af Granit, i Buerne tænktes til Baand og Bæresten anvendt Cement-Granit; Skolen skulde tækkes med Skifer. Facaden vilde brydes ved et fremspringende Midterparti. Inde i Bygningerne skulde Etageadskillelserne være af Jern med Slakbeton, og Trapperne vilde blive af Beton, saaledes at de blev fuldstændig brandfri. Overslagssummen var kalkulatorisk anslaaet til ialt 318500 Kr. - Udvalget fandt Tegningerne smukke og troede, at man efter dem vilde faa en god og hensigtsmæssigt indrettet Skole. Han skulde derfor meget anbefale, at man godkendte Planerne og bevilgede det nødvendige Beløb.

Filtensborg vilde gærne tro, at man efter de foreliggende Planer og Tegninger vilde faa en særdeles smuk og praktisk indrettet Skole, men han kunde paa den anden Side ikke nægte, at han var blevet noget forbavset ved at høre, at Udgifterne til Skolen var anslaaet til saa stor en Sum. Frederiksbjerg Byskole, der var opført for faa Aar siden, og som var

indrettet til det samme Antal Børn, som den ny Skole skulde rumme, havde kostet Kommunen 257,000 Kr. Den ny Skole vilde efter Overslaget blive 61,000 Kr. dyrere, og han kunde ønske oplyst, hvilke Omstændigheder, der medførte denne Forøgelse af Bekostningen af ca. 25 %.

Lottrup tvivlede ikke om, at de tilstedeværende Planer i og for sig var fortrinlige. Da det jo var saaledes, at de nyeste Skoler var forsynet med de bedst indrettede Gymnastiklokaler, og det viste sig, at disse var stærkt eftertragtede af de forskellige Idrætsforeninger, skulde han henstille til Udvalget, at man tog det Hensyn til disse, at man ved Skolens Gymnastiksal lod indrette Rum, der stilledes til deres Disposition saaledes, at de deri kunde have deres Gymnastikapparater. Det vilde ligeledes være af stor Betydning, om der kunde skaffes Idrætsforeningerne et Lokale, hvori de for egen Regning kunde installere Brusebade for deres Medlemmer, noget de allerede havde andraget om.

J. C. Petersen havde med Glæde set de af Udvalget fremsendte Tegninger, efter hvilke man vilde faa en overordentlig tilfredsstillende Skole, men Overslagssummen var unægtelig ogsaa faldet ham noget for Brystet. Han skulde særlig fremdrage, at det forekom ham temmelig flot, at man lod den 5 Alen høje Loftsetage henligge fuldstændig ubenyttet. At bygge denne Etage saa høj fordyrede Bygningen ret betydeligt, og han skulde derfor henstille til Udvalget, enten at finde en eller anden Anvendelse for den eller - hvad han i og for sig dog ikke gærne saa - lod den gøre lavere.

Sabroe skulde forespørge Udvalget om, det ikke var muligt ogsaa at gøre Baderummene for Drengene tilgængelige for Offentligheden i Almindelighed. Der var her stor Trang til billige offentlige Bade, og kunde der raades Bod paa denne, selv om det kun kunde ske mod ikke ubetydelige pekuniære Ofre, vilde et stort Gode være opnaaet. Han kunde yderligere ønske oplyst, om det ikke var Meningen, at Skolen skulde forsynes med et Ur.

Vestesen erindrede om, at der fra Idrætsforeningerne, der benyttede Gymnastiklokaler i Kommuneskolerne, havde været rettet Anmodning om at maatte benytte Badeindretningerne i vedkommende Skoler. Der blev imidlertid dengang anført saa vægtige Grunde mod at give saadan Tilladelse, at man ikke mente at kunne imødekomme Andragerne, og der kunde formentlig saameget mindre nu være Tale om at lave den ny Skoles Bade om til en Slags offentlig Badeanstalt. Der var ingen Tvivl om, at man heri Byen trængte til en saadan Anstalt, men denne kunde ikke sættes i Forbindelse med en Skole. Taleren vilde derimod støtte det af Hr. Lottrup stillede Forslag. Naar man gav

Idrætsforeningerne Tilladelse til at benytte Kommunens Gymnastiklokaler, forekom det ham, at være praktisk at overlade dem et Rum, hvori deres forskellige Rekvisitter kunde opbevares for sig selv. Kunde der gives Foreningerne Lejlighed til i et Lokale, at indrette Brusebade til Brug udelukkende for deres egne Medlemmer, vilde han anse det for særdeles ønskeligt. Tanken herom havde man iøvrigt ogsaa stillet sig ret velvillig overfor, da Idrætsforeningernes omtalte Andragende sidst forelaa, idet det da blev overdraget Skoleudvalgets Formand at undersøge, hvad det vilde koste at indrette særlige Brusebade for Idrætsforeningernes Medlemmer i Forbindelse med vedkommende Gymnastiklokaler.

Jakob Jensen skulde til Sabroe sige, at der paa Tegningen var angivet et Ur foroven paa Skolens Facade, men at iøvrigt enkelte Medlemmer havde ytret Tvivl med Hensyn til Nødvendigheden af Anbringelsen af et saadant, da Skolen kom til at ligge lige over for Johannes Kirken, der jo var forsynet med Ur. Dette Spørgsmaal vilde der imidlertid altid senere blive Lejlighed til at afgøre. At faa billige offentlige Bade var en særdeles tiltalende Tanke, men disse kunde dog næppe sættes i Forbindelse med den ny Skole. Badene i denne skulde benyttes baade af Drengene og Pigerne og vilde saaledes være optagne hele Dagen. Kun om Aftenen vilde de overhovedet kunne stilles til Disposition for Offentligheden, en Foranstaltning, der imidlertid vilde kræve Ansættelse af særlig Betjening og let kunde medføre Ulemper. Naar der var talt om eventuelt at skaffe Plads til Brusebade for gymnastiserende Foreninger, kunde det jo tages under Overvejelse, hvad det vilde koste at opfylde Ønsket herom. Hvad Anbringelsen af disse Foreningers Rekvisitter angik, kunde disse foreløbig anbringes i de projekterede Sløjdlokaler, da der endnu ikke var taget Bestemmelse om Indførelse af Undervisning i Sløjd. Naar saadan Undervisning senere blev indført, kunde man, hvis det til den Tid skulde være nødvendigt, indrette Lokaler hertil i Tagetagen, der saaledes ikke kunde siges at være aldeles unyttig, da der altsaa eventuelt vilde kunne blive Brug for den. Naar der var anket over den store Bekostning ved Skolens Opførelse, og der var draget Sammenligning mellem den ny Skole og Frederiksbjerg Skole, skulde han minde om, at Overslagssummen for denne sidste havde været 300,000 Kr., hvilket Beløb dog under Opførelsen af den blev bragt noget ned. At det samme vilde være Tilfældet, for den ny Skoles Vedkommende, var næppe antageligt, idet man ikke kunde vente, at Haandværkerne vilde bringe saa store Ofre for denne som for Frederiksbjerg Skole. Overslagssummen, der jo var rent kalkulatorisk, var imidlertid rigeligt beregnet, og han mente, at man kunde gaa ud fra, at den ikke vilde blive overskredet. Han skulde yderligere gøre opmærksom paa, at der ved den nu omhandlede Skoles Opførelse

var nogle yderligere Udgifter, hvorom der ikke havde været Tale ved Frederiksbjerg Skole. Der var saaledes foreslaaet anvendt 5500 Kr. til Undervisningsmidler. Bespisningskøkkenet var tænkt indrettet som Dampkøkken, noget der vilde medføre en Merudgift af ca. 1000 Kr.; Badeanlæget ønskedes indrettet saaledes, at der kunde bades selv om Skolelokalerne ikke samtidig skulde opvarmes, hvad der betød en Udgift af ca. 2000 Kr., og endelig blev Kælderetagen $\frac{1}{2}$ Alen højere end i Frederiksbjerg Skole, hvorved Bygningen fordyredes med ca. 4000 Kr. Naar alle disse Omstændigheder toges i Betragtning vilde man se, at Forskellen paa Overslagssummerne for de 2 ommeldte Skoler ikke var ret stor.

Nørgaard maatte erkende, at den omhandlede Plan i det Hele var meget tiltalende, men jo ogsaa meget dyr. Man kunde vel ikke vente, at denne Skole skulde bygges, forholdsvis saa billigt som Frederiksbjerg Skole, men det forekom ham dog, at der maatte kunne foretages Besparelser hist og her i Planerne. Man havde vist i det Hele været noget for flot; at gøre Kælderen $\frac{1}{2}$ Alen højere her end i Frederiksbjerg Skole, hvor der aldrig havde været anket over Kælderhøjden, kunde saaledes næppe være nødvendigt. Tagetagen kunde efter Hr. Jakob Jensens eget Udsagn ikke efter den foreslaaede Konstruktion benyttes, og der maatte i saa Tilfælde kunne spares noget paa Højden af denne. Endelig kunde han ikke nægte, at han fandt det meget flot at anvende et Beløb paa 61,000 Kr. til et Gymnastikhus. Idet der jo iøvrigt var Enighed om Udvalgets Planer i Hovedtrækkene, skulde han henstille til Udvalget at tage under Overvejelse, om der ikke kunde spares noget paa de af ham nævnte Punkter, ligesom han skulde henlede dets Opmærksomhed paa, om det ikke vilde være nok saa smukt at lægge Overlærerboligen lidt længere tilbage paa Grunden, saaledes at den kom til at ligge som en Villa inde i Haven.

Müller havde intet imod, at der toges noget Hensyn til Idrætsforeningerne, saaledes at der eventuelt skaffedes dem Lokale til Opbevaring af Rekvisitter og Brusebad, idet han dog gik ud fra, at der ikke blev Tale om ligefrem at overdrage dem en Del af Bygningen, der forsaavidt skulde unddrages Skolevæsenets Raadighed. For Loftetagen kunde mulig senere blive Anvendelse, idet der i denne kunde blive Plads til et Skolemusæum; Tanken om Oprettelsen af saadanne var flere Steder fremme. At Gymnastikhuset blev saa dyrt, skyldtes noget, at det ogsaa skulde rumme Sanglokalerne. Disse var i Frederiksbjerg Skole anbragt i Loftetagen, men man kom rundt omkring mere og mere til den Overbevisning, at det var betænkeligt at have Skolelokaler saa højt oppe. I Udlandet satte saaledes Lægerne en foruroligende Tiltagen af Hjertefejl hos Børn i Forbindelse med de

høje Skolebygninger. - Han vilde for sit Vedkommende gerne være med til at spare, og han haabede, at det, naar Overslaget, der jo var kalkulatorisk, blev gennemgaaet i dets Detaljer vilde vise sig, at det paa enkelte Punkter kunde bringes noget ned. Hvad den ydre Udsmykning angik, var han saaledes tilbøjelig til at mene, at der her kunde spares noget.

J. C. Petersen skønnede ikke rettere end, at 61,000 Kr. til et Gymnastikhus, der jo i det væsentligste kun var et hult Rum, var en alt for stor Sum, Det var farligt at anslaa Udgifterne hertil saa højt, selv om man maaske ikke troede, at det vilde blive saa dyrt, idet dette let fristede Arkitekten til at flutte sig lidt mere end nødvendigt. Det forekom ham, at man maatte kunne nøjes med den samme Kælderhøjde i den ny Skole som i Frederiksbjerg Skole, saa meget mere som der ikke skulde være Bolig for Pedellen i Kælderen. Han skulde endelig henlede Udvalgets Opmærksomhed paa, at Loftetagen efter den Konstruktion, der var tænkt givet den, ikke kunde anvendes hverken nu eller senere. Hvis der skulde kunne blive Tale om nogensinde at anvende den, maatte man i Tide være betænkt paa at forandre Konstruktionen af den, ligesom der ogsaa maatte træffes saadanne Foranstaltninger, at der kunde skaffes Lys.

Nørgaard forstod ikke rigtigt, hvorledes det forholdt sig med Tagetagens Brugbarhed. Paa den ene Side forklarede Hr. Müller, at den kunde bruges til Skolemuseum, paa den anden Side holdt Hr. Jakob Jensen paa, at skulde den overhovedet kunne benyttes, maatte den bygges noget stærkere.

Jakob Jensen vilde indtrængende fraraade at sænke Tagetagen, hvorved Midter- og Gavlpartierne i høj Grad vilde lide. Kælderetagens Højde kunde derimod maaske forringes med en $\frac{1}{2}$ Alen; i Skolekøkkenet vilde Børnene jo kun komme til at opholde sig $1\frac{1}{2}$ å 2 Timer om Dagen, medens ganske vist Køkkenet til Børnebespisningen vilde blive en Del benyttet; man maatte endelig erindre, at Varmekanalerne, der fandtes i Kælderetagen, tog ikke saa lidt af Højden i denne. At spare paa Facadens Udsmykning ansaa han for umuligt; den var saa tarvelig som muligt. Overfor Ankerne med Hensyn til Gymnastikhusets Kostbarhed skulde han gøre gældende, at det ogsaa var et meget stort Hus, 71 Alen langt og 18 Alen bredt; iøvrigt var der med Hensyn til dette i Overslaget vist regnet meget rigeligt. Ogsaa han saa helst, at Overlærerboligen blev trukket længere tilbage paa Grunden. De af Raadets Medlemmer gjorde Henstillinger til Udvalget skulde blive gjort til Genstand for Overvejelse ved den nærmere Udarbejdelse af Detaljerne ved Planerne.

Filtborg var ikke under Diskussionen blevet overbevist om Nødvendigheden af, at den ny

Skole skulde koste 60,000 Kr. mere end Frederiksbjerg Skole. At den blev saa dyr skyldtes, at man i Virkeligheden havde forladt den sidstnævnte Type og uden Grund havde taget Sangklasserne bort fra Loftetagen og Pedelboligen fra Kælderen. At tænke saa langt frem i Tiden, at man nu skulde bygge under Hensyn til en fjærn Mulighed for Oprettelsen af et Skolemusæum, var i hvert Tilfælde ganske urimeligt. Han vilde støtte de forskellige Henstillinger til Udvalget om at spare, hvor det kunde lade sig gøre.

Müller fastholdt, at det saavel hygiejnisk som pædagogisk var uheldigt at have Sangklasser i Loftetagen. Pedelbolig var der ikke Plads til i Kælderen, der fuldt forsvarligt var optaget paa anden Maade. Han skulde endelig tilføje, at Tanken om Installation af et Skolemusæum i Loftetagen ganske stod for hans egen Regning.

Bischoff var ikke blind for, at det drejede sig om et meget betydeligt Beløb, men naar man erindrede, at Overslagssummen vedrørende Frederiksbjerg Skole var 300,000 Kr., var Forskellen paa Overslagene for denne Skole og den nu omhandlede dog ikke særlig stor. At den ny Skole blev dyrere, skyldtes de forskellige foreslaaede Forbedringer ved denne. Han vilde anbefale, at man godkendte de foreliggende Planer.

De foreliggende Planer med tilhørende Overslag godkendes. Det vedtoges at sende Sagen til Budgetudvalget med Hensyn til Bevillingen.

Uddrag fra byrådsmødet den 31. maj 1906 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 35-1906)

Den fra Skoleudvalget foreliggende Indstilling om at modtage det ved Licitationen over Udførelsen af Murerarbejdet ved den ny Byskole fra Muremester M. P. Mogensen indkomne Tilbud paa 69413 Kr. tiltraadtes.

12. Der forelaa Andragende fra Restauratør Svejstrup, "Vennelyst" om Tilladelse til at, holde Etablissementet aabent til Kl. 1 Nat om Søndagen.

Lottrup ansaa det for meget tvivlsomt, om det vilde være rigtigt at give Svejstrup den ansøgte Tilladelse.

Nørgaard forekom det, at man burde nægte Andragendet. Selv om Musikken hørte op paa et tidligere Tidspunkt, vilde den Omstændighed, at Etablissementet overhovedet holdtes

aabent til Kl. 1 bevirke, at de omboende ingen Nattero kunde faa før efter dette Tidspunkt. Han vilde iøvrigt paa Sygehusudvalgets Vegne besvære sig over den Ulempe det var for de paa Kommunehospitalen henliggende Patienter Aften efter Aften at skulle høre paa Larmen fra Vennelyst; navnlig var Karussellerne der meget generende. Saavidt han erindrede, havde Byraadet iøvrigt vedtaget, at der ikke maatte findes Karusseller i Vennelyst.

Filtensborg kunde ikke se, der var nogen som helst Anledning til at give Andrageren den ansøgte Tilladelse, noget der vilde vække Misfornøjelse hos Værterne i Kommunens Skovrestorationer. Han skulde benytte Lejligheden til at henlede Udvalgets Opmærksomhed paa, at Andrageren holdt Vennelyst, afspærret hver Aften i Ugen, hvilket stred mod hans Kontrakt.

Jul. Andersen gjorde opmærksom paa, at Andrageren, der havde Lov til at holde Vennelyst aabent til Kl. 12, nu kun yderligere ønskede at holde aabent til Kl. 1 om Søndagen Sommeren over; det Hele drejede sig altsaa kun om ca. 12 Timer. Selvfølgelig vilde Musikken høre op paa et langt tidligere Tidspunkt. Da Raadet vedtog, at der ikke maatte findes Karusseller i Vennelyst, blev der udtrykkelig gjort Undtagelse for Festdages Vedkommende. For at forringe Genen ved Karussellerne skulde han dog gerne forbyde Musik i Forbindelse med disse, og Svejstrup kunde saa selv om, hvorvidt han vilde beholde dem uden Musik. Han vilde anbefale, at man imødekom Andragendet.

Müller kunde under ingen Omstændigheder være med til at give Tilladelse til at Vennelyst holdtes aabent ud over Kl. 12, til hvilket Tidspunkt Folk sikkert der maatte kunne have nydt de Glæder, de havde godt af. At give Tilladelse til at holde aabent til Kl. 1 gik i alt for høj Grad ud over Kvarterets Nattero.

Jakob Jensen syntes, at det gik noget hyppigt paa, at Svejstrup kom til Byraadet og ønskede Indrømmelser, medens han til Gengæld ikke viste megen Imødekommenhed overfor Publikum; det var saaledes daarligt nok, at man kunde faa Lov til om Formiddagen at sidde paa de Stole, der var opstillede omkring i Anlægget.

Mikael Johansen var af den Mening, at man ikke burde vise Andrageren nogen særlig Velvilje, da han som Regel stillede sig ret vrangvilligt overfor andre. Naar Foreninger saaledes ønskede at benytte Vennelyst til en Fest, maatte de, foruden at de selv maatte betale Musik, Illumination, Fyrværkeri o. s. v. give ham et Vederlag af flere Hundrede Kroner, skønt saadanne Fester gav ham store Indtægter.

Samuelson ankede over, at Svejstrup iaar uden videre havde sat Entreen betydeligt op; det var vist tvivlsomt, om han overhovedet havde Lov hertil.

Lottrup bekræftede, at Svejstrup ikke paa egen Haand kunde sætte Entreen op. Udvalget skulde iøvrigt saa vidt muligt søge at tage Hensyn til Kommunehospitalet; det var uheldigt at Musiktribunen var bleven flyttet fra sin gamle Plads, den vendte nu lige over mod Hospitalet, saaledes at Lyden førtes lige over til det.

Jul. Andersen betonedede, at der i Tidens Løb var sket saa mange Tilføjelser til Svejstrups oprindelige Kontrakt, at det saa at sige efterhaanden var umuligt at finde ud af, hvad han maatte, og hvad han ikke maatte. Efter Talerens Skøn var den af Svejstrup fastsatte Entre meget rimelig.

Andragendet kunde ikke bevilges.

Uddrag fra byrådsmødet den 31. maj 1906 - side 6

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 35-1906)

Den fra Budgetudvalget foreliggende Indstilling om at andrage Indenrigsministeriet om Tilladelse til at anvende det paa Laanet af 1902 til et Epidemisygehus opførte Beløb af 300,000 Kr. til Opførelse af den ny Byskole i Trøjborgkvarteret tiltraadtes.

15. Det fra Frelsens Hær indkomne Andragende om Tilskud kunde ikke bevilges.

Uddrag fra byrådsmødet den 7. juni 1906 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 35-1906)

Efter afholdt Licitation vedtoges det i Overensstemmelse med vedkommende Udvalgs Indstilling at overdrage Tømrerarbejdet ved den ny By skole til Tømrermester F. Dalsgaard, Aarhus, for 27692 Kr.

Uddrag fra byrådsmødet den 21. juni 1906 - side 5

[Til første side](#)

(J. Nr. 35-1906)

Fra Skoleudvalget forelaa Indstilling om Approbation paa Planerne til Overlærerbolig og Gymnastikhus ved den ny Byskole.

Jakob Jensen gennemgik de foreliggende Planer, som han anbefalede til Raadets Approbation.

Nørgaard kunde ikke skønne rettere, end at Planerne i det væsentlige var i Overensstemmelse med det af Raadet vedtagne og vel ogsaa i det hele tilfredsstillende. Det glædede ham, at Boligen for Overlæreren og Pedellen var blevet flyttet lidt længere ind paa Grunden, hvilket sikkert var en Forbedring. Han skulde blot henstille, at Indgangene til de to Lejligheder flyttedes saaledes, at de ikke kom til at ligge ved Siden af hinanden. Ved denne Forandring vilde Bygningen vinde i Udseende, ligesom den ogsaa vilde være heldig i det hele.

Vestesen forekom det, at man fik temmelig lidt ud af den store Gymnastikbygning, der jo var ret dyr, idet den var anslaaet til ca. 60000 Kr. Det var temmelig flot at have en - og det en ganske ubenyttet - Loftsetage over hele Gymnastiksalen. Han skulde henstille, at man søgte at finde en billigere Konstruktion af denne Bygning; man kunde f. Eks. gøre den noget kortere og give den en Udbygning paa Midten til de Sangklasser, der nu tænktes anbragt i Gavlen.

Jakob Jensen gjorde opmærksom paa, at der fra Gymnastikinspektørens Side forlangtes, at der skulde være Loft over Gymnastiklokalerne, for at der i disse kunde holdes en ensartet Temperatur, ligesom det krævedes, at der skulde være Vinduer i begge Sider af disse. Det kunde derfor næppe lade sig gøre at lave en Udbygning til Sangklasserne paa Midten af Gymnastikbygningen. Maaske kunde der være sparet noget paa Højden af Taget, men Højden af Midterpartiet skulde jo dog gerne staa i Forhold til Endepartierne.

Müller vilde meget fraraade at bygge nogen Sidefløj til Gymnastikhuset, hvorved man vilde skære et betydeligt Stykke bort af Legepladsen.

De foreliggende Planer godkendtes.

Efter Indstilling fra Skoleudvalget meddeltes der Tilladelse til at lade den ny Byskole opføre paa den nærmere angivne Plads, uanset at Bygningens nordre Gavl ikke er parallel med

Trøjborgvej, skønt den ikke i hele sin Udstrækning er fjærnet 10 Alen fra nævnte Gade, jfr. Byggevedtægtens § 3m.

Uddrag fra byrådsmødet den 23. august 1906 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 35-1906)

Efter afholdt Licitation over Blikkenslager- og Skifferdækkerarbejdet ved den ny Byskole ved St. Johannes Kirke vedtoges det i Overensstemmelse med Skoleudvalgets Indstilling at overdrage Skifferdækkerarbejdet ved Skolebygningen til Blikkenslager N. J. Secher for 5,520 Kr. og det tilsvarende Arbejde ved Overlærerboligen til Blikkenslager P. Lund for 1,162 Kr.

Efter samme Udvalgs Indstilling vedtoges det at modtage det ved Licitationen over Snedkerarbejdet ved Vinduerne til Skolebygningen ved samme Skole fra Snedker L. Andersen indkomne Tilbud paa 6,374 Kr.

Efter afholdt Licitation over Tømrerarbejdet ved Opførelsen af Overlærer- og Skolebetjentboligen ved samme Skole vedtoges det at overdrage Arbejdet til Tømrermester Holst for 5,050 Kr.

Fra Skoleudvalget forelaa Indstilling om efter afholdt Licitation at overdrage Tømrerarbejdet til Gymnastikbygningen ved den ny Byskole ved St. Johannes Kirke til Tømrermester N. C. Christensen for 15,631 Kr. 02 Øre.

Jakob Jensen bemærkede, at som det vilde ses, havde Udvalget i dette Tilfælde ikke indstillet det laveste, men det næstlaveste Tilbud til Antagelse, uagtet der var ca. 3000 Kroners Forskel paa disse. Sagen forholdt sig imidlertid saaledes, at Tømrermesterforeningen, efter at det omhandlede Arbejde var udbudt, havde meddelt, at ingen af dens Medlemmer vilde indgive Tilbud, saafremt Tømrerfirmaet Andersen og Skriver, der stod udenfor Foreningen, kunde komme i Betragtning ved Arbejdets Bortgivelse. Da man, saafremt Tømrermesterforeningen holdt sig tilbage, sandsynligvis kun vilde faa eet Tilbud paa Arbejdet, nemlig fra det nævnte Firma, og Udvalget ikke ansaa det for heldigt at lade et enkelt Firma fastsætte Prisen for Arbejdet, lod man Foreningen svare, at Udvalget ikke kunde binde Byraadet, der havde at tage Bestemmelse med Hensyn til

Arbejdets Bortgivelse, men at Udvalget indgik paa ikke at indstille Andersen og Skrivers Tilbud, selv om de blev lavest bydende. Dette Tilfælde var nu indtruffet, idet de havde indgivet et Tilbud paa 12,534 Kr., men Udvalget havde efter, hvad der var gaaet forud, anset sig forpligtet til at anbefale det næstlaveste Tilbud til Approbation. For at Raadet kunde have en Maalestok til Bedømmelse af de ommeldte Tilbud, skulde han oplyse, at Arkitektens Overslag for det omhandlede Arbejde androg ialt 14,137 Kr. Hvorvidt Andersen og Skriver skulde have forregnet sig ved deres Tilbud, var jo ikke godt at vide, men de mente selv, at de kunde staa sig ved at levere Arbejdet til den tilbudte Pris. Økonomisk kunde de formentlig nok magte Arbejdet, men da de stod udenfor deres Organisation, kunde det blive vanskeligt nok for dem at faa tilstrækkelig Arbejdskraft, idet de organiserede Arbejdere ikke maatte arbejde for dem, og uheldigt vilde det jo være, om Arbejdet af den Grund skulde blive forsinket. Han skulde imidlertid ganske henstille til Byraadet, hvilken Afgørelse det vilde træffe i Sagen.

Filtenborg forekom det at være en egen Sag at antage det næstlaveste Tilbud, naar det var saa meget højere end det laveste. Naar Andersen og Skriver var solide nok og i det hele taget kunde udføre Arbejdet tilfredsstillende, vilde han mene, at man burde overlade dem det. Det kunde imidlertid tænkes, at de paagældende havde forregnet sig, og da det jo ikke var Byraadets Mening, at de Haandværkere, der paatog sig Leverancer til Kommunen, ligefrem skulde have Tab deraf, vilde han henstille, at man, inden Bestemmelse toges, lod undersøge om Arbejdet virkelig kunde udføres for den laveste tilbudte Sum.

J. C. Petersen vilde efter, hvad Hr. Jakob Jensen havde oplyst, og under Hensyn til at Andersen og Skriver for Tiden havde et ret betydeligt Arbejde ved Gasværket, hvilket foreløbig vilde lægge Beslag paa deres Arbejdskraft, anse det for rigtigst at følge Udvalgets Indstilling. Det her omhandlede Arbejde, der var ret omfattende og vanskeligt, skulde gøres hurtigt færdigt, og det kunde let ske, at Andersen og Skriver vilde faa Vanskelighed ved at faa Folk eller i hvert Tilfælde dygtige Folk til Arbejdet. Først og fremmest galdt det dog om at faa ordentligt Arbejde præsteret, selv om man skulde give et Par Tusinde Kroner mere herfor.

Samuelson maatte under de foreliggende Omstændigheder fraraade, at man antog det laveste Tilbud, og vilde stemme for Udvalgets Forslag.

Nørgaard kunde ikke nægte, at det faldt ham noget for Brystet, at Kommunen af Hensyn til Tømrermesterforeningen skulde give 3000 Kr. mere for et Arbejde, end det fra anden Side

var tilbudt den for. Han kunde iøvrigt slutte sig til Hr. Filtenborgs Henstilling.

Müller kunde ikke se rettere, end at den Strid, der - iøvrigt i Anledning af en ren Bagatel - var opstaaet mellem Tømrmesterforeningen og Andersen og Skriver, var Kommunen ganske uvedkommende. Det afgørende for Byraadet burde være, om de sidstnævnte var i Stand til at udføre Arbejdet. De mente selv, at de sagtens kunde faa Folk, og de havde erklæret, at de turde løbe Risikoen ved at levere Arbejdet for den tilbudte Pris. Arbejdet ved Gasværket vilde de have fuldført, naar det heromhandlede skulde paabegyndes.

Mousten troede ikke, at det kunde nytte at udsætte Sagen for at undersøge Andersen og Skrivers Beregninger. Man havde jo Arkitektens Overslag, og nærmere kunde man ikke komme Sagen.

Jul. Andersen skulde gjerne indrømme, at Udvalget maaske ikke havde kunnet handle anderledes, end det havde gjort, men det var lidt haardt, at Kommunen skulde af med 3000 Kr., fordi der var opstaaet Uenighed mellem et Par Tømrmestre og Tømrmesterforeningen. Efter det foreliggende kunde han være tilbøjelig til at tro, at denne Forening efterhaanden havde faaet skruet Priserne paa Tømrerarbejde ikke saa lidt op.

S. Pedersen gjorde opmærksom paa, at Tømrmesterforeningen i det foreliggende Tilfælde kun var gaaet frem efter dens Love ; han maatte protestere mod den foregaaende Talers Slutningsbemærkning. Uden at komme nærmere ind paa Sagen, skulde han bemærke, at efter hans Skøn kunde Arbejdet, forsaavidt det skulde være konditionsmæssigt, ikke udføres for det af Arkitekten anslaaede Beløb.

Sabroe erindrede om, at man ved Opførelsen af "de Gamles Hjem" havde haft meget Vrøvl med Andersen og Skriver, der havde Tømrerarbejdet ved dette, og han vilde fraraade nu at give dem Arbejde for Kommunen. De kunde ikke faa organiserede Arbejdere, og det var af den største Betydning, at der ved et saa stort Arbejde ikke blot var dygtige Mestre, men ogsaa dygtige Svende.

Mikael Johansen hævdede, at de oftnævnte Mestre kun paa Grund af en ren Ubetydelighed var udstødt af Mesterforeningen. Naar det ikke kunde bestrides, at de var solide nok og i Stand til at paatage sig det omhandlede Tømrerarbejde, kunde han ikke indse, hvorfor man, naar de var lavestbydende, ikke skulde overdrage dem det.

Vestesen var ligeledes af den Mening, at man ikke skulde lade sig paavirke af Mestrenes indbyrdes Uenigheder. Det afgørende var, om Andersen og Skriver kunde præstere

tilfredsstillende Arbejde, og om de økonomisk kunde magte Leverancen. Saalænge det ikke var godtgjort, at de ikke opfyldte disse Betingelser, vilde han stemme for at antage deres Tilbud. Deres omtalte Arbejde paa Gasværket var kun af ringe Omfang.

Udvalgets Indstilling tiltraadtes.

Uddrag fra byrådsmødet den 23. august 1906 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 35-1906)

Skrivelse fra samme [Aarhus Stiftamt], hvorefter Indensrigsministeriet meddeler Samtykke til, at et Beløb af 300000 Kr. af Kommunens Laan af 1902 anvendes til Opførelse af en ny Byskole ved Set. Johannes Kirke i Stedet for til Dækning af Udgifterne til et Epidemi-Hospital.

Uddrag fra byrådsmødet den 27. september 1906 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 35-1906)

Den fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse foreliggende Indstilling om Foretagelse af Afgravning af Finsensgade mellem Trøjborgvej og H. O. Ørsteds Allé langs den ny Byskole, hvilken vil andrage 3,500 Kr., tiltraadtes.

Uddrag fra byrådsmødet den 18. oktober 1906 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 35-1906)

I Overensstemmelse med vedkommende Udvalgs Indstilling vedtoges det efter afholdt Licitation at overdrage Leveringen af Opvarmnings- og Ventilationsapparater til den ny Byskole til Firmaet Bruun & Sørensen for 34380 Kr.

8. Det vedtoges efter Henstilling fra Udvalget angaaende Thing- og Arresthusets Opførelse

at forsyne Arrestforvareren med Uniform, saaledes at Uniformeringen tillægges som Lønforhøjelse.

Uddrag fra byrådsmødet den 25. oktober 1906 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 35-1906)

I Overensstemmelse med Skoleudvalgets Indstilling vedtoges det efter afholdt Licitation at overdrage Arbejdet ved Lægning af Spildevandsledningens ved den ny Byskole til Entreprenør Weiss for 4305 Kr. 61 Øre.

9. Fra Restauratør Svejstrup var fremsendt følgende Tilbud angaaende Leje af "Vennelyst".

"Hermed tillader jeg mig at fremkomme med følgende Tilbud om Leje af Etablissementet "Vennelyst" for et Tidsrum af 2 Aar, regnet fra 1. Januar 1907 til 1. Januar 1909, for en aarlig Leje af 2000 Kr. at betale paa en Gang, nemlig hvert Aars 1. Juli. Lejemaalet bliver iøvrigt ;at afslutte paa de Betingelser, som ere fastslaaede i Kontrakt mellem det ærede Braad og mig af 25. September 1902 og under Forudsætning af, at Byraadet afkøber mig alle de faste Bygninger, der findes i Etablissementet, og som ere mig tilhørende, samt hele Lysanlægget for en Købesum af 8000 Kr., der betales kontant og skadesløst ved Lejemaalets Ophør den 1. Januar 1909.

Desuden tillader jeg mig at opstille følgende Betingelser:

1. Byraadet lader Koncertsalen og Verandaen male, som det ifølge Kontrakt er fastslaaet allerede skulde være sket i Foraaret 1898.
2. Restaurationslokalerne, 2 Værelser i Stueetagen og et paa første Sal, istandsættes.
3. I Pavillonen indrettes tidssvarende Toilettrum og Garderobe.
4. Der indsættes Vinduer i Verandaen mod Hovedindgangen.
5. Byraadet betaler Lyset i selve Anlægget, medens jeg betaler Lyset paa Verandaerne, i Koncertsalen og de øvrige Lokaler, og ved nyt Lejemaalets Afslutning tilbydes Lejemaalet først mig paa de Betingelser, Byraadet da vil fastsætte".

Jul. Andersen skulde paa Udvalgets Vegne erklære, at dette enstemmig havde vedtaget at indstille, at det fra Hr. Svejstrup foreliggende Tilbud modtoges af Byraadet. Som man vilde

erindre, var de Bygninger, der tilhørte Svejstrup, ifølge den i Mødet den 27. f. M. fremlagte Taksation vurderede til over 14000 Kr. Naar de nu blev tilbudt Kommunen for 8000 Kr., og man for denne Pris tillige fik hele Lysanlægget, der ikke var medtaget ved den omtalte Taksation, maatte det sikkert siges at være en særdeles rimelig Betaling, der forlangtes. Taleren og iøvrigt hele Udvalget kunde ikke komme bort fra, at det var meget ønskeligt at komme ud af det uheldige Forhold, at de skiftende Lejere af "Vennelyst" ejede en Del af Bygningerne deroppe, og det kunde altsaa ske nu paa antagelige Vilkaar. Lod man Svejstrup rive sine Bygninger ned, maatte der opføres andre i Stedet; Ishus o. desl. maatte der jo nødvendigvis være deroppe. Svejstrup tilbød ganske vist kun en Leje af 2000 Kr. aarlig, men naar man af Hensyn til den paatænkte Udstilling her i Byen ikke kunde udbyde Restaurationen for længere Tid end et Par Aar, kunde man utvivlsomt ikke faa højere Leje end den tilbudte. De af Svejstrup stillede Krav med Hensyn til Istandsættelse af Pavillonen var i høj Grad rimelige. Han skulde varmt anbefale, at man modtog det foreliggende Tilbud i dets Helhed.

Mikael Johansen forekom det, at den af Udvalget foreslaaede Ordning vilde være baade dyrekøbt og daarlig. Han kunde til Nød gaa med til at give 8000 Kr. for de omtalte Bygninger m. m., for at man kunde komme bort fra de uheldige superficiære Forhold i "Vennelyst", men han kunde ikke være med til at leje ud igen til Svejstrup, der sikkert manglede Dygtighed, og han kunde ikke heller være med til, at Kommunen paatog sig for Fremtiden at afholde Udgifterne ved Havens Belysning, naar man til Gengæld kun fik en Leje af 2000 Kr. Saa daarlig var "Vennelyst" ikke blevet, at det ikke var mere værd.

Lottrup skulde indrømme, at Spørgsmaalet om Belysningen af Anlægget var et ret vanskeligt Punkt; det kunde blive Kommunen en dyr Historie at skulle betale denne. Han beklagede meget, at Hr. Harald Jensen ikke var tilstede, da det navnlig var ham, der havde holdt paa, at Kommunen skulde overtage denne Udgift.

Filtensborg følte sig overbevist om, at der ikke i Raadet var nogen Stemning for at gaa ind paa en Kontrakt som den foreslaaede. Det rigtigste var utvivlsomt, at man udbød "Vennelyst" og saa saa hvilke Tilbud, man kunde faa. Det var tidligere sagt, at det nærmest maatte betragtes som Godgørenhed, hvis man afkøbte Svejstrup de oftnævnte Bygninger, og det maatte det sikkert ogsaa, da disse i og for sig ingen Værdi havde. Der var imidlertid næppe nogen Grund til at give mere end 5000 Kr. for Bygningerne uden Lysanlægget, som man ingen Brug havde for.

Nørgaard erindrede om, at det der sidst, da Sagen forhandlede, var mest Stemning for var at gøre "Vennelyst" til et aabent Lystanlæg med Konditori. Nogen Indstilling i saa Henseende fra Udvalget var ikke fremkommet, og han skulde derfor henstille til dette, at det endnu en Gang tog Sagen under Overvejelse. Han skulde tilføje, at han for sit Vedkommende meget vel kunde tænke sig, at man udlejede "Vennelyst" uden Hensyn til en eventuel Udstilling, for hvilken dette Anlæg næppe vilde faa nogen Betydning.

Jul. Andersen gjorde opmærksom paa, at Belysningen af Haven næppe vilde komme til at spille saa stor en Rolle for Kommunen, som man maaske troede. Det drejede sig jo kun om Oplysning af Haven i de 3 Sommermaaneder, i hvilke der ikke stilledes store Krav til Elektricitetsværket. Udvalget kunde naturligvis tage Sagen tilbage, men nu havde man overvejet Sagen i over ½ Aar, uden at man havde kunnet fremkomme med noget andet Forslag end det foreliggende, og der maatte dog engang en Ende paa denne Sag; man skyldte ogsaa Svejstrup, at give ham Besked om, hvad man vilde eller ikke vilde

Jakob Jensen skulde ikke nærmere komme ind paa, hvorvidt 8000 Kr. var en rimelig Betaling for de oftnævnte Bygninger og Lysanlægget eller ikke, men han var ganske paa det Rene med, at mere kunde man i hvert Tilfælde ikke give for dem.

Magnus Nielsen kunde i og for sig godt gaa med til Udvalgets Indstilling om at give 8000 Kr. for de Svejstrup tilhørende Bygninger. Det forekom ham derimod ikke, at man uden videre igen skulde udleje til denne, dertil havde man haft altfor mange Bryderier med ham i hans Lejetid. Anlægget burde udbydes offentligt. Han skulde henlede Opmærksomheden paa, om det ikke kunde være formaalstjenligt at indrette Sportspladser i "Vennelyst", hvor der kunde blive gode Pladser for Sportsmændene og et behageligt Sted for de Tilskuere, der ønskede at overvære Sportspræstationerne.

Simonsen vilde henstille, at man udsatte Sagen, da flere af Raadets Medlemmer, deriblandt et Medlem af det vedkommende Udval, var fraværende.

Sagen udsattes til næste Møde.

Uddrag fra byrådsmødet den 25. oktober 1906 - side 7

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 35-1906)

Fra Skoleudvalget forelaa Indstilling om, at der indrettes elektrisk Lysanlæg i den ny Byskole ved Johannes Kirken, under Forudsætning af at Elektricitetsværket vil lægge Hovedledningen derud.

Jakob Jensen skulde paa Udvalgets Vegne bemærke, at man da Planerne og Overslagene til den ny Byskole blev udarbejdede, ikke havde tænkt paa at gaa over til elektrisk Belysning i Skolen, da denne da maatte antages at blive ikke saa lidt dyrere end Gasbelysning. Imidlertid var der nu fremkommet en elektrisk Lampe, "Osramlampen", der forbrugte betydelig mindre Elektricitet, og Udvalget havde derfor anmodet Stadsingeniøren om at udregne, hvorledes Forholdet herefter, hvad Prisen angik, vilde stille sig mellem Belysning ved Gas og ved Elektricitet. Efter Stadsingeniørens Beregning vilde Installationsudgifterne for Gasindlæg andrage ca. 6000 Kr. og for elektrisk Lysanlæg ca. 4.150 Kr.; det elektriske Anlæg vilde altsaa blive ca. 2000 Kr. billigere end Gasindlæg. Derimod vilde den elektriske Belysning efter Stadsingeniørens Udregning blive ca. 250 Kr. dyrere pr. Aar end Gasbelysning. Det maatte dog erindres, at der ved Udgifterne til Gas intet Hensyn var taget til den Gas, der forbrugtes af de saakaldte "Vaagekoner"; naar denne toges med i Betragtning, og naar der sandsynligvis ved den lettere Slukning og Tænding af det elektriske Lys kunde spares en Del paa Udgifterne til denne Belysning, vilde Driftsudgifterne ved de nævnte Belysningsmaader sikkert omtrent blive lige store. Under disse Omstændigheder, og da det elektriske Lys var meget behageligere at arbejde ved end Gasbelysning, ligesom det i hygiejnisk Henseende var at foretrække for denne, skulde han meget anbefale, at Udvalgets Indstilling tiltraadtes.

Samuelson vilde støtte Udvalgets Forslag. Skolen var ubetinget bedst tjent med elektrisk Belysning, der i hygiejnisk Henseende frembød store Fordele frem for Gasbelysning. Der forelaa vel endnu ikke med Hensyn til "Osram" Lampen fuldt ud fyldestgørende Beviser for dens paaberaabte besparende Egenskaber, men efter det hidtil oplyste, tvivlede han ikke om, at dens Lys vilde blive billigere end Gasbelysning.

Mousten havde af Stadsingeniørens Udtalelser forstaaet, at man sikkert kunde stole paa, at vedkommende Firma ikke vilde have bragt den omtalte Lampe frem paa Markedet, hvis den ikke kunde opfylde de med Hensyn til den vakte Forventninger. Saavidt han vidste, fandtes der elektrisk Kabel ved "de Gamles Hjem", og derfra kunde maaske anbringes Luftledning til Skolen.

Vestesen vilde advare noget mod, at man allerede nu nærede ubetinget Tillid til den

omtalte "Osram" Lampe og den Besparelse, der ved denne stilledes i Udsigt. Den var først for nylig kommet frem, og den var ingensteds prøvet. Det var jo imidlertid at vente, at Udviklingen vilde gaa i den Retning, at Forbruget af Elektricitet bragtes ned, og Udgifterne ved elektrisk Lys derfor blev mindre. Hvad en Ledning til Skolen vilde koste kunde let udregnes, og han skulde henstille, at Sagen med Hensyn til dette Spørgsmaal sendtes til Udvalget for Belysningsvæsenet til Erklæring.

Magnus Nielsen vilde gerne være med til at stemme for, at der installeredes elektrisk Lysanlæg i Skolen, men han skulde henlede Udvalgets Opmærksomhed paa, at det sørgede for en saadan Konstruktion, at Lyset kun kunde tændes ved en særlig Nøgle, saaledes at ikke enhver af Børnene kunde bringe Skolen under fuld Belysning.

Müller gjorde opmærksom paa, at der ikke blot kunde være Tale om at anvende den oftnævnte "Osram" Lampe, men ogsaa den saakaldte "Tantal" Lampe, der vistnok havde staaet sin Prøve og bl. a. var indført i en Skole i Frederiksberg. Han vilde varmt anbefale, at man i hvert Tilfælde undersøgte Muligheden for Indlægning af elektrisk Lys i Skolen.

Sagen gik til Udvalget for Belysningsvæsenet til Erklæring.

Uddrag fra byrådsmødet den 15. november 1906 - side 8

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 35-1906)

Efter afholdt Licitation vedtoges det i Overensstemmelse med Indstillug fra Skoleudvalget at overdrage Blikkenslager- og Skiferdækkerarbejdet ved Opførelsen af Gymnastikbygningen samt Udbygningerne ved den ny Byskole . henholdsvis til N. J. Secher for 3861 Kr. og til Chr. Lorentzen for 3127 Kr.

Uddrag fra byrådsmødet den 15. november 1906 - side 2

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 35-1906)

I Anledning af en fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet modtaget Skrivelse angaaende Planen over Gymnastiklokalet ved den ny Byskole ved Johannes Kirken var fra

Skoleudvalget indhentet saalydende Erklæring:

"I Anledning af medfølgende ministerielle Skrivelse, som af det ærede Byraad er tilsendt Skoleudvalget til Erklæring, skal dette fremkomme med følgende.

Angaaende Ministeriets Fordringer om, at Vinduerne skal gøres saa store, at deres Lysflade er 1/6 af Gulvfladen, at en passende Del af hvert Vindue bør indrettes til med Lethed at kunne aabnes fra Salen, og at Gulvbræderne lægges paa tværs i Salen, saa har Udvalget givet Arkitekten de nødvendige Paalæg desangaaende, og der vil saaledes blive draget Omsorg for, at de nævnte Fordringer sker Fyldest.

Naar Ministeriet derefter henstiller, at Skolens Badstue sættes i umiddelbar Forbindelse med Gymnastiksalen, saa finder Udvalget ikke, det vil være heldigt at tage denne Henstilling til Følge, idet Skolebadene i en Folkeskole, som her jo er Tale om, tager saa stærkt Sigte paa Renligheden, saa man ikke mener at kunne knytte Badningen til Gymnastiktimerne, men maa reservere særlige Timer dertil, hvorfor Badstuen agtes indrettet i Skolebygningen i Forbindelse med Varmeapparatet, hvor de nødvendige varme Bade lettest kan skaffes om Vinteren. Ganske vist anbringes der en mindre Badstue ved den ene Ende af Gymnastiksalen; men den er bestemt for de Gymnastikforeninger, som ventelig i Vintersæsonerne vil benytte Salen, og ikke til Skolebørnene.

Endvidere skal Udvalget, foranlediget ved Ministeriets Bemærkninger om det uheldige i, at to Klasser ad Gangen gør Gymnastik, og at man derfor helst maatte indrette 2 Gymnastiksale, gøre opmærksom paa, at der ikke her ved Skolevæsenet er sporet nogen Ulempe ved det større Discipeltal i Gymnastiktimerne. Udvalget anser det derfor ikke for nødvendigt at bebyrde Byen med den Merudgift at bygge to mindre Gymnastiksale i Stedet for en større, især naar Hensyn tages til, at en stor Gymnastiksal ofte er meget anvendelig udenfor Undervisningstiden her i Byen, medens 2 mindre Sale er uden synderlig Betydning.

Endelig bemærkes, at der er givet Arkitekten Ordre til at fremkomme med Plan over Redskabernes Anbringelse i Salen, saaledes at den kan blive indsendt til Ministeriets Approbation".

Udvalgets Erklæring tiltraadtes.

Fra Udvalget for Belysningsvæsenet, til hvilket Sagen om Installation af elektrisk Lys i den ny Byskole ved Johannes Kirken i Mødet den 25. f. M. var henvist, forelaa Oplysning om, at Udgiften ved at føre Kablet gennem Trøjborgvej til Skolen vilde andrage ca. 4020 Kr., naar

den Luftledning, der nu anvendtes til Johannes Kirken, kunde anvendes som Ringledning for derved at undgaa altfor stort Spændingstab. Hvis Luftledningen til Kirken fjærnedes, og der lagdes en Jordledning gennem Finsensgade til Skolen, saaledes at Kirken ogsaa kunde forsynes fra denne Ledning, vilde Udgifterne andrage ca. 4500 Kr.

Vestesen skulde paa Udvalgets Vegne bemærke, at da Anlægssummen for Kablet med et Elektricitetsforbrug pr. Aar til 1185 Kr. - som af Skoleudvalget anslaaet - kunde forrentes og amortiseres i et passende Aaremaal, kunde man anbefale, at det omtalte Kabel anbragtes, idet Udvalget forbeholdt sig nærmere at tage Bestemmelse om, hvorvidt Luftledningen skulde anvendes eller ikke.

Udvalgets Indstilling tiltraadtes.

Uddrag fra byrådsmødet den 22. november 1906 - side 4

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 35-1906)

Efter afholdt Licitation vedtoges det i Overensstemmelse med vedkommende Udvalgs Indstillinger at overdrage Glarmesterarbejdet til Skolebygningen samt Overlærer- og Skolebetjentboligen ved den ny Byskole ved Sct. Johannes Kirke henholdsvis til Glarmester Buchreitz for 1622 Kr. og til Glarmester A. Sørensen for 190 Kr. og Snedkerarbejdet til Skolebygningen samt til Overlærer- og Skolebetjentboligen ved samme Skole henholdsvis til Snedkermester J. S. Jensen, Frederiksgade 17, for 5470 Kr. og til Mejlgedes Save- og Høleværk for 2070 Kr., dog med det Forbehold, at Snedkerarbejdet til Skolebygningen, saafremt Snedker Jensen ikke kan stille Udvalget betryggende Garanti for Arbejdets rettidige Udførelse, kan overdrages den næst lavest bydende, Mejlgedes Save- og Høleværk for 5658 Kr.

Uddrag fra byrådsmødet den 10. januar 1907 - side 1

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 35-1906)

Efter Indstilling fra vedkommende Udvalg vedtoges det efter afholdte Licitationer over

følgende forskellige Arbejder vedrørende den ny Byskole ved Sct. Johannes Kirken at overdrage; Udførelsen af Gas- og Vandledninger til Vand- og Gasmester S. P. Johansen for 1900 Kr., indvendige Spildevandsledninger til Gas- og Vandmester L. C. Mikkelsen for 1862 Kr. 25 Øre, Murerarbejdet ved Opførelsen af Udbygningen til Murermestrene M. P. Mogensen og S. P. Rasmussen for 8250 Kr., Glarmesterarbejdet ved Gymnastikbygningen til Glarmester A. Sørensen for 374 Kr. 55 Øre, og Granitbetonarbejdet ved Hegnet om Skolen til Fabrikant A. Thomsen for 3313 Kr. 60 Øre.

Uddrag fra byrådsmødet den 17. januar 1907 - side 5

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 35-1906)

Efter afholdte Licitationer over nedennævnte Arbejder til den ny Byskole ved Sct. Johannes Kirke, vedtoges det efter Indstilling fra Skoleudvalget at overdrage:

Snedkerarbejdet ved Gymnastikbygningen til Snedkermester Søren Rasmussen Hviid for 2297 Kr., forsaavidt angaar Vinduer, og til Snedkermestrene N. P. Jensen og Fr. Nielsen for 2927 Kr. forsaavidt angaar Døre m. m.

Levering af Skoleinventar til Snedkermester Rasmus Nielsen for 3262 Kr., forsaavidt angaar Skabe m. m., og til Snedkermestrene J. A. Petersen og M. Andersen for 3308 Kr.

Tømrerarbejdet ved Udbygningerne til Tømrermester Bjerregaard-Jensen for 3160 Kr.

Stenhuggerarbejdet ved Hegnsmuren til Stenhuggermester M. Christensen for 5896 Kr.

Smedearbejdet ved Hegnet til Smiths Jernstøberi i Randers for 3415 Kr.

Malararbejdet ved Drengeskolen til Malermester Chr. Mikkelsen for 1446 Kr., ved Pigeskolen til Malermester R. Rasmussen for 1485 Kr., ved Overlærerboligen til Malermester N. Bendixen for 727 Kr., ved Gymnastikbygningen til Malermester J. Nielsen for 1022 Kr. og ved Udbygningerne til Malermester E. Christoffersen for 601 Kr.

Gulvbelægning og Belægning af Trappetrin og Reposer til A/S Linotol-Kompagniet for 6386 Kr.

10. Det vedtoges at udtale, at Byraadet ønsker at vælge 7 Medlemmer til Bestyrelsen for den paatænkte Landsudstilling: her i Byen 1909*).

Der valgtes foreløbig: Formanden, Filtenborg, Magnus Nielsen og Vestesen.

*) Se A. pag. 450.

